

*Odbor za ustavne zadeve
predsednik*

20.9.2023

Adrián Vázquez Lázara
predsednik
Odbor za pravne zadeve
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o spremljanju uporabe prava Evropske unije v letih 2020, 2021 in 2022
(2023/2080(INI))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za pravne zadeve je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Na seji dne 18. julija 2023 je odbor odločil, da bo pripravil mnenje v obliki pisma.

Odbor za pravne zadeve je vprašanje obravnaval na seji dne 20. septembra 2023. Na seji¹ se je odločil, da Odbor za pravne zadeve, kot pristojni odbor, pozove, da v predlog resolucije, ki ga bo sprejel, vključi pobude, navedene v nadaljevanju.

S spoštovanjem!

Salvatore De Meo

¹ Pri končnem glasovanju so bili navzoči: Salvatore De Meo (Chair and rapporteur for opinion), ...,

POBUDE

Odbor za ustavne zadeve:

1. poudarja, da je v skladu s členom 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) pravna država ena naših temeljnih vrednot in jo je treba spoštovati v vseh državah članicah;
2. pozdravlja poročila Komisije o spremljanju uporabe prava Evropske unije v letih 2020, 2021 in 2022 ter priznava, kako pomembno je zagotoviti pravilno izvajanje prava EU v skladu s Pogodbama EU;
3. meni, da so ta poročila bistvena orodja za demokratični nadzor in ozaveščanje o pravilni uporabi prava EU v državah članicah; poudarja, da je treba ta instrument izboljšati in okrepiti mehanizme za zagotavljanje spoštovanja pravne države, kot sta cikel poročil o pravni državi ali uredba o pogojenosti, v skladu z načeli prenosa pristojnosti, subsidiarnosti in sorazmernosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU);
4. poudarja pomen pravne države kot predpogoja za ustrezno spremljanje in uporabo prava EU; poudarja, da je zaskrbljen zaradi števila primerov kršitev, povezanih s pravno državo; pozdravlja odločitev Komisije, da državam članicam predloži priporočila za posamezne države o pravni državi; ponovno izraža podporo uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki ga bo urejal medinstitucionalni sporazum med tremi institucijami in bo vključeval letno spremljanje vrednot Unije ter bo zajemal vse vidike člena 2 PEU;
5. poudarja, da so bila na konferenci o prihodnosti Evrope podana številna priporočila o zaščiti pravne države, ki bi jih morali Evropska komisija, Svet in Evropski parlament nadalje obravnavati;
6. poudarja, da bi moralo biti pravo EU oblikovano jasno in razumljivo v skladu z načelom pravne varnosti; poudarja pomen njenega pravilnega prevoda, ki je potreben za pravilen prenos in izvajanje zakonodaje EU; poudarja, da mora Evropska komisija državam članicam zagotoviti dodatne smernice in podporo pri prenosu zakonodaje EU; poziva Komisijo in države članice, naj še naprej vlagajo v krepitev zmogljivosti in pomagajo državam kandidatkam pri izvajanju in prenosu sedanjega in prihodnjega pravnega reda EU, tudi z usposabljanjem javnih uslužbencev.
7. želi spomniti na načelo preglednosti, zapisano v Pogodbah EU, in pravico državljanov EU do sodnega varstva in dobrega upravljanja, kot je določeno v členih 41 in 47 Listine; poudarja, da te pravice in načela zahtevajo, da imajo državljani ustrezen dostop do osnutkov pravnih aktov, ki jih zadevajo; spodbuja države članice, naj bodo bolj pregledne pri nacionalnih ukrepih za prenos direktiv, in pozdravlja dejstvo, da se je 14 držav članic strinjalo z objavo besedila teh ukrepov na spletišču EUR-Lex;
8. poudarja, da sta pravilen prenos in izvrševanje prava Unije na podlagi člena 197 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) izrednega pomena; poziva k ustrezni predhodni in naknadni oceni učinka prava EU, kot je določeno v

Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje;

9. ugotavlja, da se je število novih postopkov za ugotavljanje kršitev v letu 2021 zmanjšalo; vendar obžaluje, da se je število nerešenih postopkov za ugotavljanje kršitev konec leta 2021 povečalo za 7 % v primerjavi s prejšnjim letom; ugotavlja, da so bili glede na razčlenitev novih postopkov za ugotavljanje kršitev, začelih v letu 2021, glavna področja politike, na katerih je bilo proti državam članicam sproženih največ postopkov za ugotavljanje kršitev pri prenosu, finančna stabilnost, finančne storitve in kapitalski trgi, pravosodje in potrošniki, mobilnost in promet, komunikacijska omrežja in tehnologija, migracije in notranje zadeve; poziva Komisijo in nacionalne organe, naj proaktivno in celovito spremljajo in izvršujejo pravo EU na teh področjih;
10. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se uporaba mehanizma EU Pilot še naprej povečuje; poudarja, da ta postopek ne more nadomestiti postopkov za ugotavljanje kršitev; poziva Komisijo k zagotavljanju večje preglednosti primerov EU Pilot in določitvi jasnih meril za uporabo tega mehanizma;
11. obžaluje, da nekateri postopki za ugotavljanje kršitev ostajajo dolgo nerešeni, pri čemer Komisija ne sprejme konkretnih ukrepov in zadeve v zvezi z zadevnimi državami članicami niso predložene v odločanju Sodišču Evropske unije; ugotavlja, da je varuhinja človekovih pravic ugotovila, da lahko to v nekaterih primerih pomeni nepravilnosti;¹
12. meni, da je hitro ukrepanje, vključno s sprejetjem krajšega in jasnejšega časovnega okvira za postopke za ugotavljanje kršitev, ključnega pomena za odpravo kršitev prava EU s strani držav članic in zagotovitev popolne zaščite državljanov EU;
13. poziva Komisijo, naj zagotovi izvajanje pravil, določenih v sporočilu z naslovom Finančne sankcije v postopkih za ugotavljanje kršitev, ki ga je sprejela 4. januarja 2023 in v katerem si je zastavila cilj, da bo pred Sodiščem Evropske unije v 12 mesecih vložila tožbo v zvezi s kršitvami, če po izteku roka, ki ga je določil zakonodajalec Unije, direktiva še vedno ni prenesena;
14. obžaluje 21-odstotno povečanje števila postopkov za ugotavljanje kršitev zaradi poznega prenosa ob koncu leta 2021 v primerjavi z nerešenimi zadevami konec leta 2020; obžaluje, da je pravočasna in pravilna uporaba prava EU v več državah članicah še vedno zaskrbljujoča, in podpira uporabo finančnih sankcij v skladu s členoma 258 in 260(3) PDEU, kadar država članica direktive ne prenese v nacionalno pravo; opozarja, da prag 1-odstotnega zaostanka pri prenosu trenutno ni sankcioniran, in poziva Komisijo, naj razmisli o dodatnih vzvodih za zagotovitev, da bo ta prag upoštevan;
15. poudarja, da so države članice prek Sveta EU neposredno odgovorne za pripravo in sprejetje zakonodaje EU; poudarja, da nacionalni parlamenti in po potrebi regionalni parlamenti izvajajo preverjanje subsidiarnosti zakonodaje EU; pozdravlja njihovo zgodnje sodelovanje v postopku odločanja EU in poudarja pomen njihove vloge pri

¹ Evropska varuhinja človekovih pravic, zadevi 2238/2021/MHZ in 2249/2021/MHZ, sklep z dne 16. decembra 2022.

podpiranju nacionalnih vlad pri izboljšanju kakovosti in hitrosti izvajanja zakonodaje EU; predlaga, da bi tesnejše usklajevanje med diplomatskimi službami držav članic in organi izvajanja lahko pripomoglo k boljšemu izvajanju in prenosu prava EU; poziva države članice, naj se izogibajo praksi čezmernega prenašanja, da bi čim bolj zmanjšale nepravilne prenose ali zamude; ugotavlja, da bi lahko izboljšali obstoječe oblike sodelovanja z nacionalnimi parlamenti, kot so medparlamentarne delegacije ali postopki, ki vključujejo nacionalne parlamente v izmenjavo informacij v zvezi z oblikovanjem in uporabo prava Unije; v zvezi s tem poudarja tudi, da je treba okrepiti sodelovanje Evropskega odbora regij in Evropskega ekonomsko-socialnega odbora in njuno vključevanje;

16. poziva države članice, zlasti tiste z zvezno deželno strukturo, naj sprejmejo ustrezne mehanizme usklajevanja za prenos prava EU, ki bodo različnim zadevnim vladnim službam omogočili učinkovito sodelovanje pri sprejemanju ukrepov za prenos;
17. poudarja, kako pomembno je, da je Sodišče Evropske unije edino pristojno za odločanje o veljavnosti prava EU ter zagotavljanje njegove pravilne razlage in uporabe.